

**ULUSLARARASI
GELENEKTEN GELECEĞE
ANADOLU MOTİFLERİ
SEMPOZYUMU**

**14 - 16
MAYIS**

Geleneksel Motiflerden Dijital Takı Tasarımları ve Takı Uygulamaları: Elibelinde ve Hayat Ağacı Motifleri

Rezzan Bora Koç¹

Betül Elibol²

Özet

Türk süsleme sanatlarında motifler yalnızca yüzeyi estetik açıdan zenginleştiren öğeler değildir; aynı zamanda toplumsal belleği ve sembolik anlatımı görsel düzlemde aktaran unsurlardır. Anadolu kültüründe önemli bir yere sahip olan elibelinde motifi; kadın figürü, doğurganlık, üretkenlik ve bereket gibi anlamlar taşımaktadır. Kolların bele yerleştirilmiş şekilde tasvir edilmesi, ana tanrıça kültü ve dişil gücü temsil eden bir duruş olarak yorumlanmaktadır. Bu motif yaşamı var eden kadını temsil ederken estetik açıdan simetri, tekrar ve ritim unsurlarını da barındırmaktadır.

Hayat ağacı motifi; sonsuzluk, ölümsüzlük gibi anlamlar içermektedir. Kökleri yeraltını, gövdesi yeryüzünü ve dalları gökyüzünü temsil etmektedir. Bu şema, yaşamın sürekliliğini ve kuşaklar arası bağı ifade eden bir kompozisyon sunmaktadır. Estetik açıdan bakıldığında dikey kompozisyonu, simetrik dallanma kurgusu ve organik yapısıyla güçlü bir görsel denge sunmaktadır. Bu motiflerin kültürel belleğin ve toplumsal hafızanın görsel taşıyıcıları olarak günümüz tasarım uygulamaları için güçlü kaynaklar olduğu düşünülmektedir.

Bu çalışma, geleneksel motiflerin çağdaş tasarım anlayışıyla dijital ortamda yeniden yorumlanmasını ve takı tasarımı bağlamında uygulanmasını amaçlamaktadır. Araştırma sürecinde elibelinde ve hayat ağacı motiflerinin tarihsel ve kültürel anlamları incelenmiş,

¹ Öğr. Gör., Rezzan Bora Koç, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Kuyumculuk ve Takı Tasarımı Programı, rezzanbora@mu.edu.tr

² Betül Elibol, Vakıflar Genel Müdürlüğü, betull.eliboll@gmail.com

biçimsel özellikleri değerlendirilmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda motifler dijital ortama aktarılmış, sadeleştirme ve yeniden kompozisyon yöntemleri ile çağdaş takı formlarına uyarlanmıştır. Bu aşamada geleneksel motiflerin anlamları ile kurulan bağ ve modern tasarım estetiği arasındaki denge korunmuştur. Elibelinde ve hayat ağacı motiflerinden geliştirilen örnek tasarımlar, uygulama sürecinde fiziksel takılara dönüştürülmüştür. Dijital tasarım ortamı, motiflerin varyasyonlarının kontrollü ve daha pratik şekilde üretilmesine olanak tanımıştır. Geleneksel motiflerin tarihsel ve kültürel anlamlarının korunarak çağdaş tasarım süreçlerinde yer alması, kültürel mirasın güncel tasarım dilinde yaşatılmasını sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Motif, Elibelinde Motifi, Hayat Ağacı Motifi, Dijital Tasarım, Takı Uygulamaları*
